

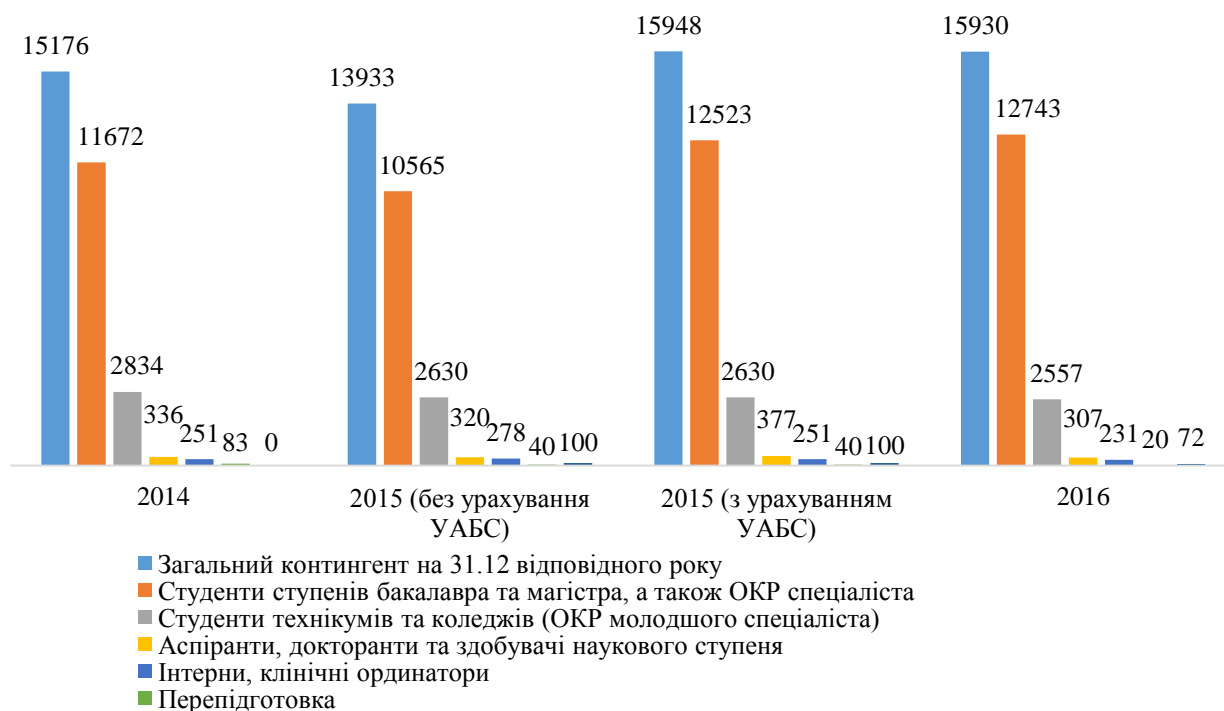
Сумський державний університет

ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

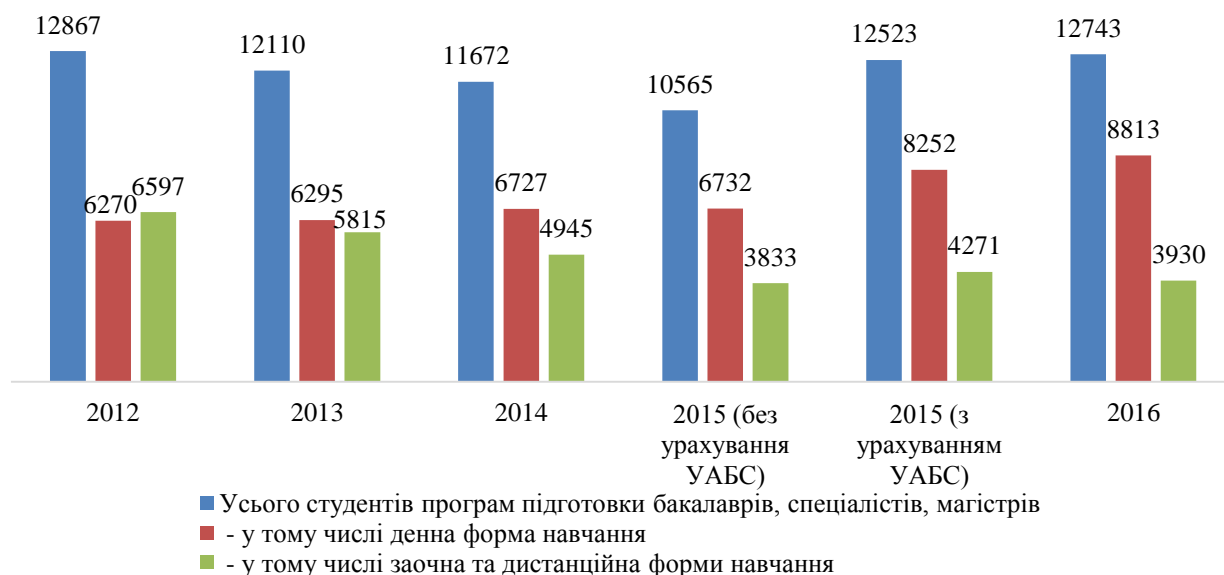
(за матеріалами організаційно-методичного управління
про підсумки роботи у 2016 році)

Суми – 2017

РОЗДІЛ 1 ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

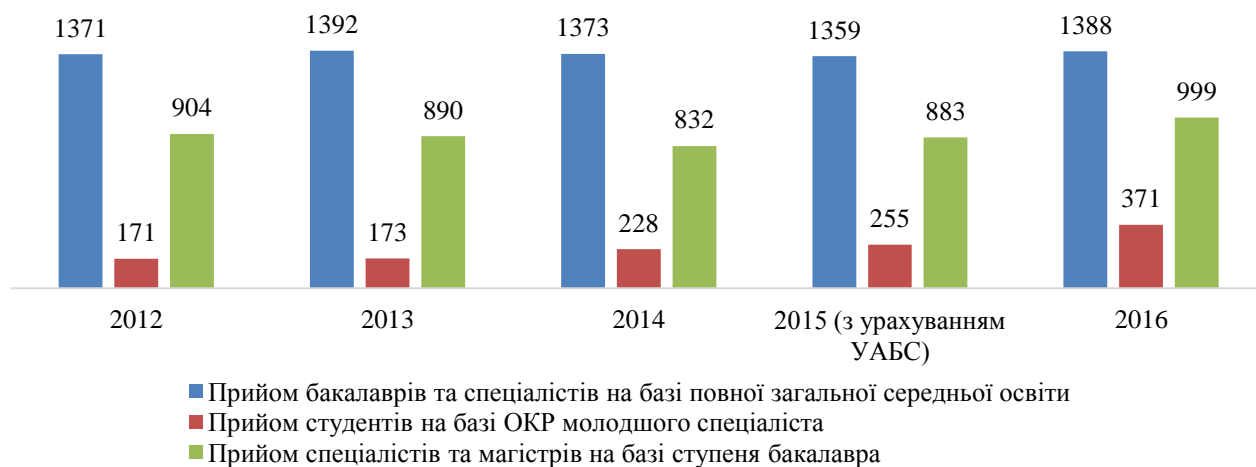
Рисунок 1.1 – Динаміка контингенту осіб, що навчаються у СумДУ

Рисунок 1.2 – Динаміка контингенту студентів ступеня (рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра за формами навчання

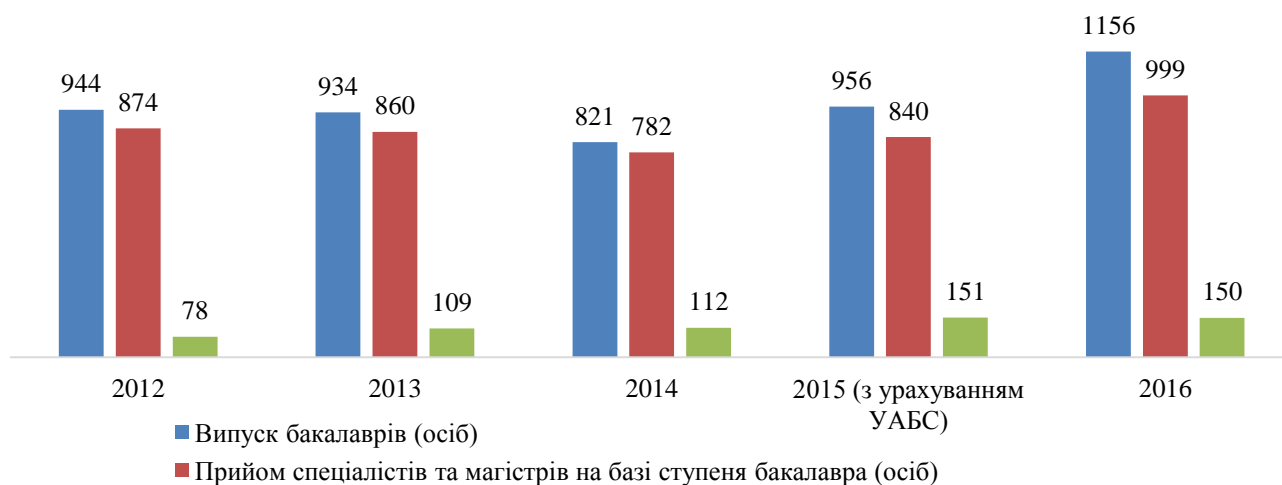
Основним фактором збільшення контингенту денної форми навчання є перехід з однорічного до 1,5-2 річного терміну підготовки магістрів. Окрім цього, на зростання відповідного контингенту студентів денної форми вплинуло зростання у 2016 році прийому на базі ОКР молодшого спеціаліста та збільшення прийому за ступенем магістра та рівнем спеціаліста випускників бакалаврату (у тому числі, за рахунок суттєвого зростання відповідних обсягів державного замовлення).

Динаміка прийому студентів ступеня (рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра на денну форму наведена на рисунку 1.3.

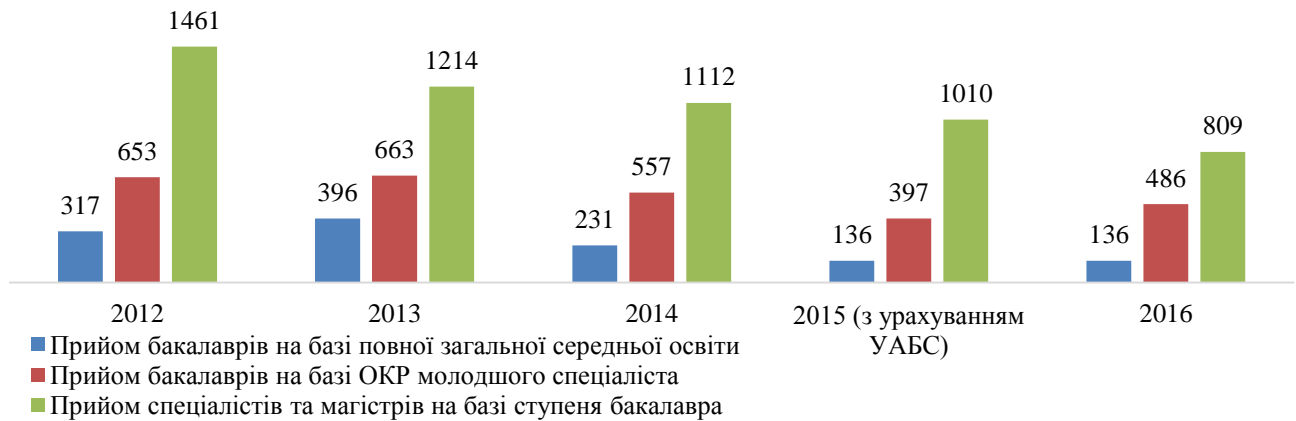
Рисунок 1.3 – Динаміка прийому студентів ступеня (рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра за денною формою навчання

Збільшення прийому бакалаврів та спеціалістів на базі повної загальної середньої денної форми навчання пов'язане, в першу чергу, зі зростанням прийому іноземних громадян. Суттєве зростання прийому студентів на базі рівня молодшого спеціаліста пов'язане як зі зростанням відповідних обсягів державного замовлення (майже втричі порівняно з 2015 роком), так і з оголошенням прийому випускників технікумів та коледжів на спеціальності медичного інституту (вперше у 2016 році). Динаміка прийому спеціалістів та магістрів пов'язана з досить значною кількістю факторів, зокрема: збільшенням випуску бакалаврів СумДУ у поточному році на 22 % порівняно з 2015 роком; зростанням обсягів державного замовлення на 40 % порівняно з 2015 роком; прийомом випускників інших ВНЗ та випускників СумДУ минулих років на магістерські програми, що є компенсуючим механізмом по відношенню до втрат контингенту випускників бакалаврату поточного року при зарахуванні на програми магістратури або спеціальності (на денну форму навчання: у 2012 році – 78 осіб, у 2013 – 109, у 2014 – 112, у 2015 році (з урахуванням УАБС) – 151, у 2016 році – 150).

Рисунок 1.4 – Показники прийому випускників бакалаврату денної форми навчання на відповідні програми магістратури та спеціальності

Динаміка прийому бакалаврів, спеціалістів та магістрів на заочну форму навчання наведена на рисунку 1.5.

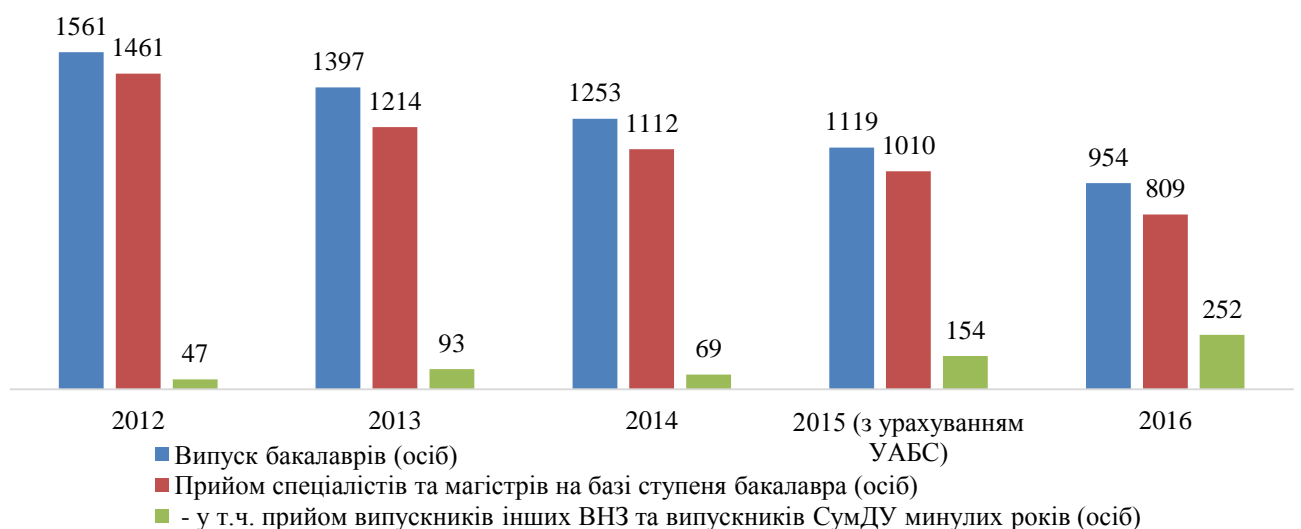
Рисунок 1.5 – Динаміка прийому студентів ступеня (рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра за заочною (дистанційною) формою навчання.

Зростання прийому бакалаврів на базі ОКР молодшого спеціаліста за заочною формою навчання, головним чином, пов'язане з оголошенням прийому на програми паралельної освіти, за якими у 2016 році зараховано 63 особи (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Структура прийому студентів на програми паралельної освіти у 2016 році

Спеціальність, освітня програма	Прийом студентів на програми паралельної освіти
Правознавство	39
Філологія (переклад)	15
Фінанси і кредит	4
Економіка підприємства	2
Облік і аудит	2
Інформатика	1
Всього	63

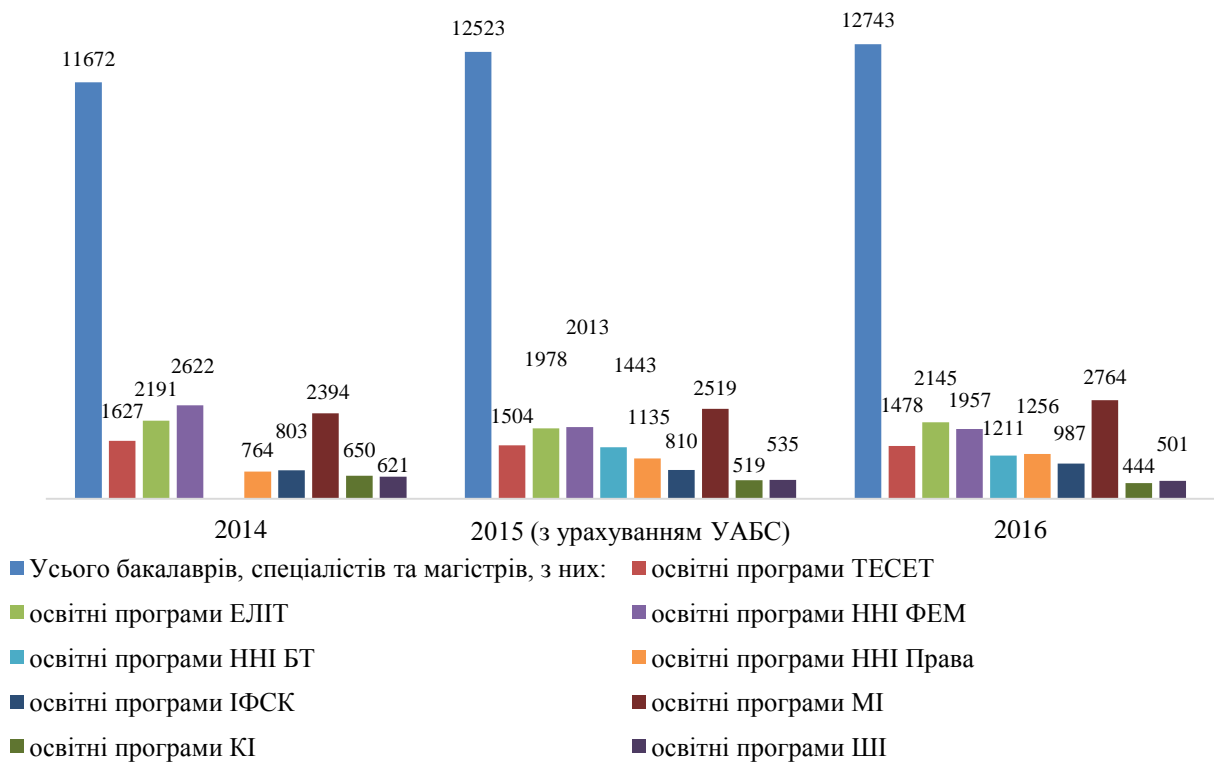
Показники прийому на програми магістратури та спеціалітету наведені на рисунку 1.6.

Рисунок 1.6 – Показники прийому випускників бакалаврату заочної форми навчання на відповідні програми магістратури та спеціалітету

Компенсуючим фактором по відношенню до втрат контингенту випускників бакалаврату при прийомі на програми магістратури та спеціалітету на заочній формі навчання, як і на денній, є прийом на навчання випускників інших ВНЗ та випускників СумДУ минулих років (на заочну форму навчання: у 2012 році – 47 осіб, у 2013 – 93, у 2014 – 69, у 2015 році (з урахуванням УАБС) – 154, у 2016 році – 252).

За період аналізу спостерігається постійне зменшення загального контингенту студентів технікумів та коледжів СумДУ (рис. 1.7), переважно, внаслідок зменшення чисельності студентів, які здобувають освіту за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб.

Рисунок 1.7 – Структура контингенту осіб, які навчаються у СумДУ за ступенями (рівнями) бакалавра, спеціаліста, магістра (без урахування слухачів перепідготовки)

При цьому контингент студентів, які здобувають освіту за рахунок коштів державного бюджету, є стабільним (у 2014 році – 2174 особи, у 2015 році – 2164 особи, у 2016 році – 2181 особа). Аналогічна тенденція до зниження контингенту слухачів спостерігається також за програмами професійної та професійно-технічної підготовки.

Продовжується скорочення контингенту слухачів програм перепідготовки спеціалістів з наданням другої вищої освіти – у 2016 році набір не оголошувався, **підготовка наявного контингенту здійснюється до завершення навчання**. При цьому відбувається збільшення контингенту студентів, які отримують другу вищу освіту у основних навчальних потоках за денною та заочною формами навчання (у 2014 році – 119 осіб, у 2015 році – 195 осіб, у 2016 році – 191).

У 2016 році відбулось зниження контингенту інтернів внаслідок зменшення прийому з 91 до 29 осіб через відсутність державного фінансування у системі МОН України.

Під час зимового випуску магістрів 2016 / 2017 н.р. загальна кількість виданих СумДУ дипломів перевищить 100 тис. Під час літнього випуску 2016 / 2017 н.р. загальна кількість випущених іноземних громадян перевищить 1,5 тис. осіб. За весь період існування університету (з урахуванням освітньої діяльності у статусі відокремленого підрозділу інших ВНЗ) загальний випуск фахівців з 1955 року цією зимою перевищить 111 тис. осіб.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ЛІЦЕНЗУВАННЯ, АКРЕДИТАЦІЇ ТА ВІДКРИТТЯ НОВИХ НАПРЯМІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

2.1. Основні результати ліцензування, акредитації та відкриття нових напрямів освітньої діяльності університету.

У 2016 році в університеті проведено ліцензування 12-ти спеціальностей, у тому числі: **започатковано три нових програми (дві бакалаврських та одна магістерська)**, за двома спеціальностями **вперше проліцензовано підготовку на рівні магістра** (у тому числі **вперше ліцензована магістратура до проведення первинної акредитації відповідної бакалаврської програми** – за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт), переліцензовано сім програм (чотири магістерських та три бакалаврських) УАБС, що у 2016 році приєднана до СумДУ. За 2015 рік ліцензовано п'ять спеціальностей (дві магістерських та три бакалаврських).

Збільшено ліцензовані обсяги прийому на 1110 осіб за дев'ятьма спеціальностями, у тому числі на 420 осіб за 4 бакалавратурами (з яких збільшення на 370 осіб за трьома спеціальностями пов'язане з реорганізацією УАБС), на 80 осіб за однією програмою спеціалітету (у зв'язку з реорганізацією УАБС) та на 610 осіб за 4 магістерськими програмами (з яких збільшення на 160 осіб за трьома спеціальностями пов'язане з реорганізацією УАБС). Протягом 2015 року було здійснено збільшення ліцензованих обсягів за двома напрямами підготовки бакалаврів.

Формалізована освітня діяльність на освітньо-науковому рівні за 19 спеціальностями аспірантури з загальним ліцензованим обсягом 598 осіб.

Ліцензування короткотермінових форм освітньої діяльності протягом 2016 року, як і у 2015 році, не проводилось у зв'язку з запровадженням безстрокових ліцензій на освітню діяльність та, відповідно, відсутністю потреби у процедурах повторного ліцензування. При цьому слід наголосити на тому, що питання започаткування підвищення кваліфікації за новими видами освітньої діяльності у чинній нормативно-правовій базі не врегульоване (розробка відповідних документів відкладена до прийняття нового Закону України «Про освіту»).

Проведено процедури чергової або первинної акредитації (атестації) 24 спеціальностей та напрямів підготовки (протягом 2015 року – 15 процедур).

Рисунок 2.1 – Динаміка ліцензування, акредитації та атестації в університеті

У 2016 році:

- 1. Ліцензовано (у тому числі у зв'язку з реорганізацією УАБС) 12 спеціальностей:**
  - 017 Фізична культура і спорт на магістерському рівні (30 осіб ліцензованого обсягу без поділу на форми навчання);
  - 028 Менеджмент соціокультурної діяльності на бакалаврському рівні (30 осіб);

- 053 Психологія на бакалаврському рівні (30 осіб);
- 056 Міжнародні економічні відносини на магістерському рівні (30 осіб ліцензованого обсягу) та відповідне започаткування спеціальності 8.03050301 Міжнародна економіка (30 осіб денної форми навчання);
- 071 Облік і оподаткування на магістерському рівні (75 осіб) та відповідне започаткування спеціальності 8.03050901 Облік і аудит (50 / 25 – ліцензований обсяг денної / заочної форми);
- 071 Облік і оподаткування на бакалаврському рівні (100 осіб ліцензованого обсягу) а також відповідне започаткування напряму 6.030509 Облік і аудит (75 / 25);
- 125 Кібербезпека на бакалаврському рівні (30 осіб ліцензованого обсягу);
- 163 Біомедична інженерія на магістерському рівні (25 осіб ліцензованого обсягу);
- 221 Стоматологія на магістерському рівні (75 осіб ліцензованого обсягу);
- 8.03050201 Економічна кібернетика (25 / 0);
- 8.03050802 Банківська справа (50 / 25);
- 6.030502 Економічна кібернетика (50 / 0).

2. Збільшено ліцензовані обсяги прийому (у тому числі у зв'язку з реорганізацією УАБС):

- 072 Фінанси, банківська справа та ліцензування на 200 осіб на бакалаврському рівні (з 550 до 750 осіб) та відповідне збільшення за напрямом підготовки 6.030508 Фінанси і кредит (зі 100 до 250 осіб денної форми навчання та з 450 до 500 осіб заочної форми);
- 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології на бакалаврському рівні на 50 осіб (з 280 до 330 осіб);
- 222 Медицина на магістерському рівні на 450 осіб (з 50 до 500 осіб);
- 8.03040101 Правознавство на 60 осіб (з 50 до 90 осіб денної та з 50 до 70 осіб заочної форм);
- 8.03050801 Фінанси і кредит на 75 осіб (зі 125 до 175 осіб денної форми навчання та зі 125 до 150 осіб заочної форми);
- 8.18010014 Управління фінансово-економічною безпекою на 25 осіб (з 25 до 50 осіб денної форми навчання);
- 7.03040101 Правознавство на 80 осіб (з 20 до 50 осіб денної та з 0 до 50 осіб заочної форм);
- 6.030401 Правознавство на 120 осіб (зі 120 до 190 осіб денної та з 95 до 145 осіб заочної форм);
- 6.030503 Міжнародна економіка на 50 осіб (з 50 до 100 осіб денної форми навчання);

3. Ліцензовані 19 спеціальностей аспірантури з 14 галузей знань Переліку спеціальностей 2015 року:

- 033 Філософія (15 осіб ліцензованого обсягу без поділу на форми навчання);
- 051 Економіка (76 осіб ліцензованого обсягу);
- 061 Журналістика (10 осіб ліцензованого обсягу);
- 072 Фінанси, банківська справа та страхування (46 осіб ліцензованого обсягу);
- 073 Менеджмент (61 осіб ліцензованого обсягу);
- 075 Маркетинг (21 осіб ліцензованого обсягу);
- 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (40 осіб ліцензованого обсягу);
- 081 Право (21 осіб ліцензованого обсягу);
- 091 Біологія (19 осіб ліцензованого обсягу);
- 104 Фізика та астрономія (41 осіб ліцензованого обсягу);
- 105 Прикладна фізика та наноматеріали (23 осіб ліцензованого обсягу);
- 113 Прикладна математика (13 осіб ліцензованого обсягу);
- 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології (21 осіб ліцензованого обсягу);
- 132 Матеріалознавство (20 осіб ліцензованого обсягу);
- 133 Галузеве машинобудування (15 осіб ліцензованого обсягу);

- 152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка (15 осіб ліцензованого обсягу);
- 161 Хімічні технології та інженерія (10 осіб ліцензованого обсягу);
- 183 Технології захисту навколишнього середовища (10 осіб ліцензованого обсягу);
- 222 Медицина (121 осіб ліцензованого обсягу).

4. Вперше акредитовані або атестовані у 2016 році спеціальності (напрями):

- 8.18010013 Управління проектами;
- 6.030302 Реклама і зв'язки з громадськістю;
- 5.07010602 Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів (ШПТ КІ);
- 4112 Оператор комп'ютерного набору (ШПЛ, професійна підготовка);
- 4115 Секретар керівника організації, підприємства, установи (ШПЛ, професійна підготовка).

5. Проведено чергові акредитаційні процедури за спеціальностями (напрямами):

- 8.03050401 Економіка підприємства;
- 8.03050201 Економічна кібернетика;
- 8.03050301 Міжнародна економіка;
- 8.03060101 Менеджмент організацій і адміністрування;
- 8.05040301 Прикладне матеріалознавство;
- 8.18010018 Адміністративний менеджмент;
- 6.030502 Економічна кібернетика;
- 6.030503 Міжнародна економіка;
- 5.03050401 Економіка підприємства (ХТК ШІ);
- 5.03050801 Фінанси і кредит (ШПТ КІ);
- 5.03050901 Бухгалтерський облік (ХТК ШІ);
- 5.03051001 Товарознавство та комерційна діяльність (ХТК ШІ);
- 5.05020201 Монтаж, обслуговування засобів і систем автоматизації технологічного виробництва (ХТК ШІ);
- 5.05050207 Обслуговування та ремонт обладнання підприємств хімічної і нафтогазопереробної промисловості (ХТК ШІ);
- 5.05050302 Технологія обробки матеріалів на верстатах і автоматичних лініях (ХТК ШІ);
- 5.05070104 Монтаж і експлуатація електроустаткування підприємств і цивільних споруд (ХТК ШІ);
- 5.05130105 Виробництво твердих хімічних речовин (ХТК ШІ);
- 5.05130106 Виробництво обладнання з високоенергетичними і швидкодіючими сполуками (ХТК ШІ);
- 8322 Водій автотранспортних засобів (категорія «В»).

6. Переоформлені сертифікати про акредитацію у СумДУ спеціальностей та напрямів підготовки, за якими здійснювалась підготовка на базі УАБС.

За підсумками процедур ліцензування та акредитації **ліцензовані обсяги** за рівнем молодшого спеціаліста зменшились на 1,4 %, **за ступенем бакалавра зросли на 15,4 %**, **за ступенем магістра зросли на 24 %** (у тому числі у зв'язку з реорганізацією УАБС):

- за рівнем молодшого спеціаліста сукупний ліцензований обсяг під час проходження акредитаційних процедур за узгодженням із СумДУ зменшився на 25 осіб (з 1790 до 1765 осіб);
- за ступенем бакалавра сукупний ліцензований обсяг збільшився на 660 осіб (з 4290 до 4950 осіб), з яких збільшення на 550 осіб пов'язане з ліцензійними процедурами у зв'язку з реорганізацією УАБС, 110 осіб – з іншими процедурами ліцензування освітніх програм;
- за ступенем магістра сукупний ліцензований обсяг збільшився на 767 осіб (з 3200 до 3967 осіб), з яких збільшення на 365 осіб пов'язане з ліцензійними процедурами у зв'язку з реорганізацією УАБС, 402 особи – з іншими процедурами ліцензування та акредитації;

– у 2016 році вперше формалізовані ліцензовані обсяги аспірантури у кількості 598 осіб.

З ліцензованих в університеті спеціальностей:

– за найвищим рівнем молодшого спеціаліста ліцензовано 8 спеціальностей (на рівні минулого року); загалом за ОКР молодшого спеціаліста ліцензовано 22 спеціальності;

– за найвищим ступенем бакалавра ліцензовано 7 спеціальностей (на кінець 2015 року значення показника становило 6 спеціальностей – у 2016 році започатковано 2 нові бакалавратури, за 1 спеціальністю започаткована магістерська підготовка); загалом за ступенем бакалавра ліцензовано 31 спеціальність (на кінець 2015 року – 29 спеціальностей);

– спеціальності, ліцензовані за найвищим рівнем спеціаліста відсутні (на кінець 2015 – 1 спеціальність, що у 2016 році ліцензована за магістерським рівнем);

– за найвищим ступенем магістра ліцензовано 29 спеціальностей (на кінець 2015 року, з урахуванням УАБС, ліцензовано 26 спеціальностей – протягом 2016 року започатковано 1 нову спеціальність, за 2 спеціальностями ліцензована магістерська підготовка).

Протягом 2016 року в університеті ліцензовано три нових спеціальності – дві бакалаврського рівня (ІФСК – 028 Менеджмент соціокультурної діяльності та 053 Психологія) та одна – магістерського рівня (ЕЛІТ – 163 Біомедична інженерія).

Підготовка фахівців за денною формою навчання здійснюється за усіма ліцензованими спеціальностями, окрім започаткованої під час вступної кампанії 2016 року спеціальності 163 Біомедична інженерія.

У 2016 році здійснено перший набір студентів за трьома спеціальностями – 028 Менеджмент соціокультурної діяльності (ІФСК), 053 Психологія (ІФСК) та 125 Кібербезпека (ЕЛІТ). Також у поточному році здійснено перший набір магістрів за спеціальністю 161 Хімічні технології та інженерія (перший набір магістрів на базі ШІ).

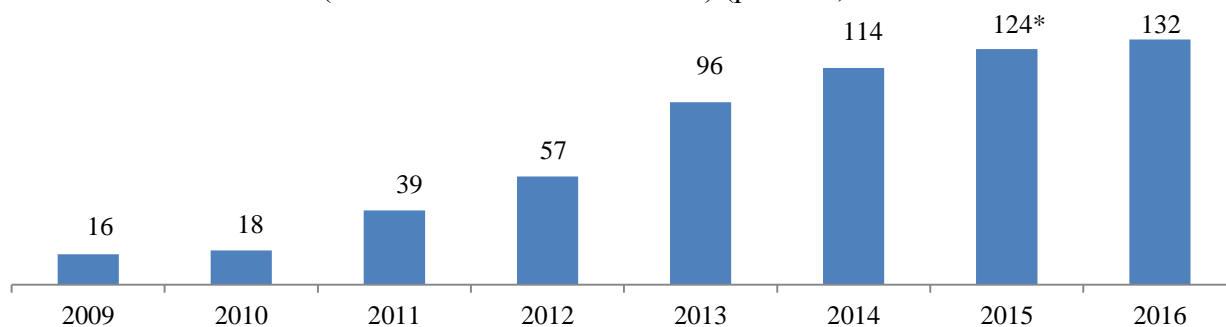
За дуальною формою навчання (враховано у показниках навчання без відриву від виробництва) вперше здійснено прийом студентів за спеціальністю 035 Філологія.

Загальна кількість спеціальностей рівня молодшого спеціаліста, за якими здійснюється підготовка, залишилась незмінною (27 – усі ліцензовані спеціальності). Водночас, продовжується скорочення підготовки за заочною формою на базі коледжів та технікумів університету. У 2016 році підготовка молодших спеціалістів за заочною формою здійснювалась лише на базі Політехнічного технікуму КІ. У 2015 році здійснено випуск останніх студентів заочної форми навчання Машинобудівного коледжу, у 2014 році – Хіміко-технологічного коледжу ШІ, у 2013 році – Індустріально-педагогічного технікуму КІ.

РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ

3.1. Показники міжнародної академічної мобільності студентів

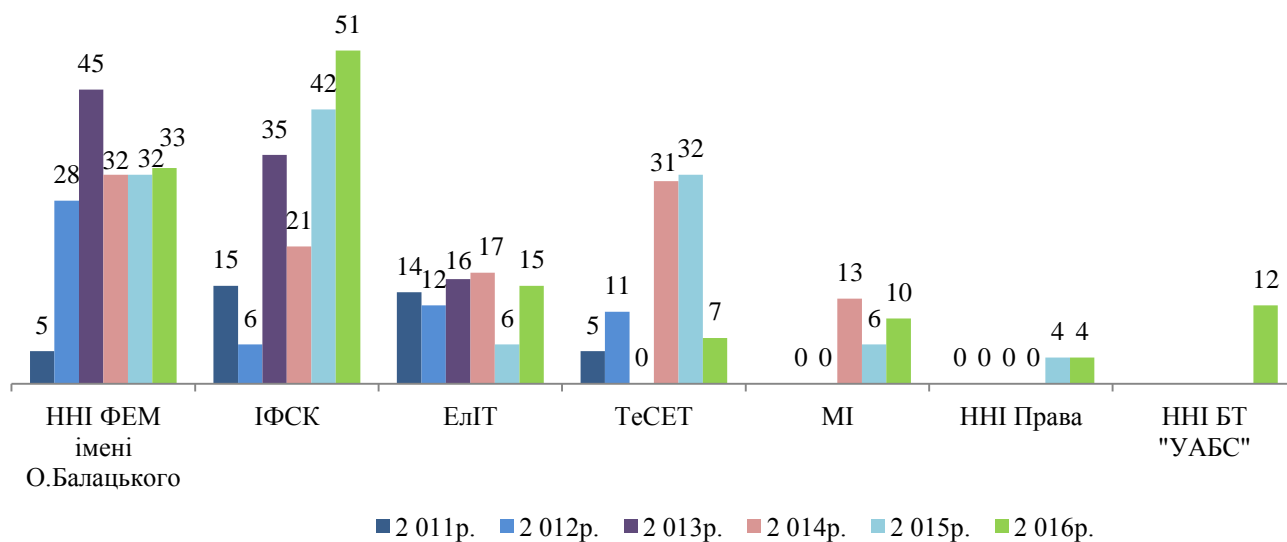
Мобільність студентів між системами вищої освіти має особливе значення у підготовці висококваліфікованих фахівців, знання та навички яких мають відповідати потребам глобальної економіки. У 2016 році 132 студенти стали учасниками міжнародної академічної мобільності (87% від загальної кількості) (рис. 3.1).

Рисунок 3.1 – Кількість студентів-учасників програм міжнародної академічної мобільності за роками

Примітка.* – Враховані студенти, які були учасниками програм академічної мобільності у 2015 році та навчалися в УАБС

Аналіз статистичних даних за 2009-2016 рр. свідчить, що загальна кількість здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» та «магістр», які беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності, постійно зростає. Але привертає увагу той факт, що за останні три роки лише в ННІ ФЕМ та на факультеті ІФСК збільшення кількості учасників програм академічної мобільності має стабільно позитивну динаміку (рис. 3.2).

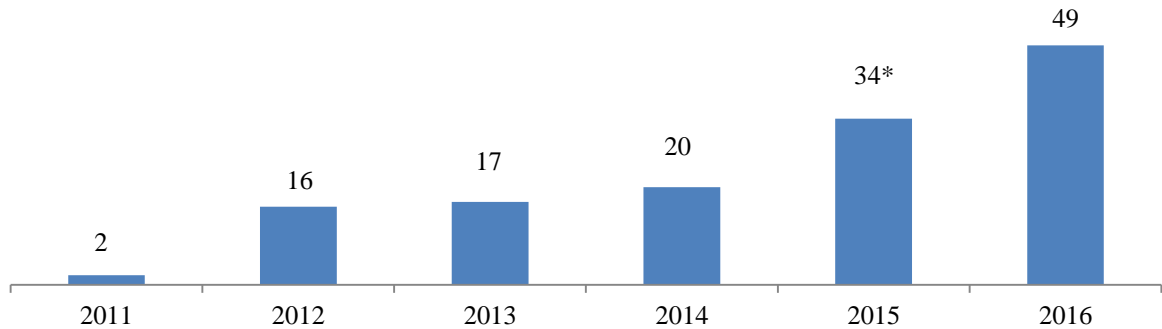

Рисунок 3.2 – Кількість студентів, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності, в розрізі інститутів (факультетів) за роками

Примітка.* – У 2015 році в УАБС у програмах міжнародної академічної мобільності брали участь 6 студентів

У ННІ ФЕМ реалізуються, переважно, програми довгострокового навчання (82 % студентів-учасників програм академічної мобільності 2016 року), а на факультеті ІФСК – програми стажування та практики (96 % студентів-учасників програм академічної мобільності 2016 року).

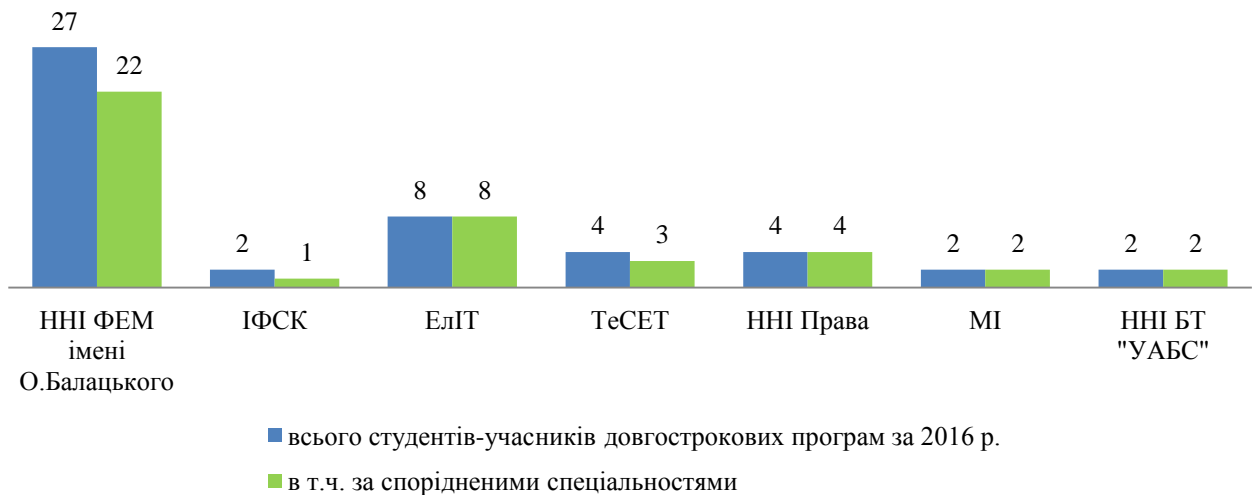
Результати проведеного аналізу на основі даних рисунку 3.3 дають підстави стверджувати про активізацію діяльності університету щодо участі студентів у міжнародних довгострокових програмах навчання.

Рисунок 3.3 – Кількість студентів, які брали участь у міжнародних довгострокових програмах навчання за роками

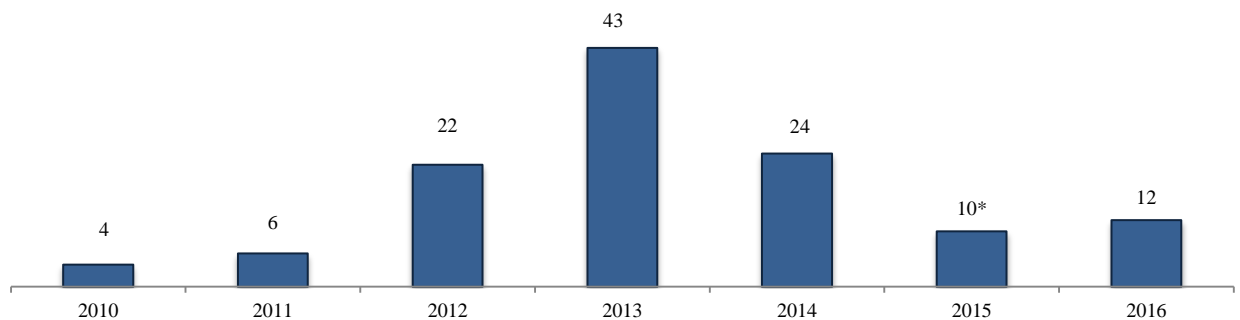
Примітка.* – Ураховані студенти, які були учасниками програм академічної мобільності у 2015 році та навчалися в УАБС

42 студенти СумДУ навчаються у закордонних університетах за спорідненими спеціальностями, що складає 86% від загальної кількості студентів-учасників довгострокових програм навчання (рис. 3.4).

Рисунок 3.4 – Кількість студентів-учасників довгострокових програм міжнародної академічної мобільності, які навчалися у закордонних університетах за спорідненими спеціальностями в розрізі інститутів (факультетів)

Починаючи з 2013 року, спостерігалась тенденція до зменшення кількості учасників короткострокових програм навчання в університеті в цілому, однак у 2016 році цей показник по відношенню до 2015 року зріс на декілька позицій (рис. 3.5).

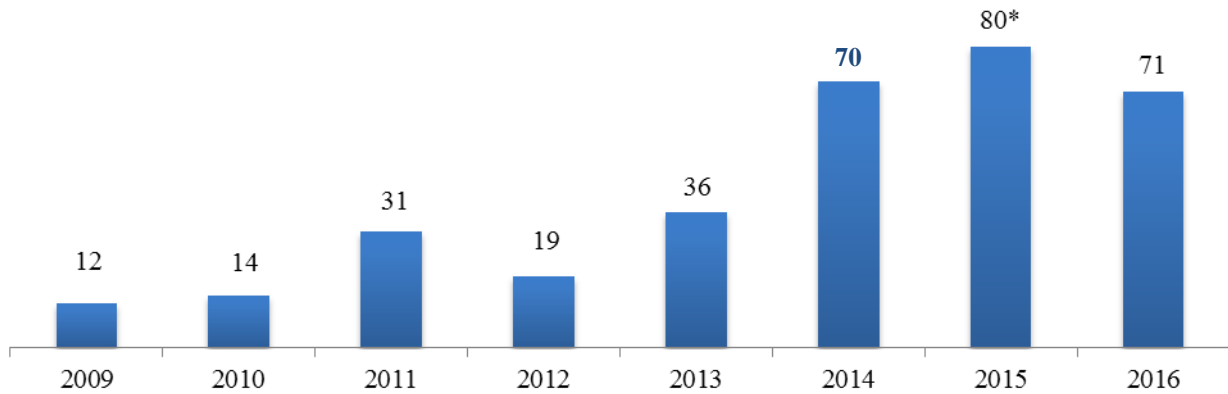

Рисунок 3.5 – Кількість студентів, які брали участь у міжнародних короткострокових програмах навчання за роками

Примітка.* – У 2015 р. студенти УАБС не брали участь короткострокових програмах навчання

У 2016 році 12 студентів (2 студенти ННІ ФЕМ та 10 студентів ННІ БТ «УАБС») брали участь у короткострокових програмах навчання, в той час, як у 2015 році було 10 студентів-учасників таких програм (ІФСК – 6 студентів, ННІ ФЕМ – 2 студенти, ЕЛІТ – 1 студент та ТеСЕТ – 1 студент).

За результатами 2016 року 71 здобувач вищої освіти брав участь у програмах стажування та практики за кордоном, в т.ч: програми стажування – 51 учасник; програми практики – 20 учасників, що свідчить про наднизький рівень залучення до даної форми академічної мобільності. При цьому негативним є той факт, що за звітний рік відбулося зменшення кількості студентів, які проходили практику або стажування за кордоном.

Рисунок 3.6 – Кількість студентів, які брали участь у міжнародних програмах стажування та практики

Примітка.* – Враховані студенти, які були учасниками програм стажування та практики у 2015 році та навчалися в УАБС

3.2. Показники внутрішньої академічної мобільності студентів

З 2016 року в університеті отримала подальший розвиток реалізація програм внутрішньої академічної мобільності.

Учасниками програми внутрішньої академічної мобільності між СумДУ та Одеським національним університетом імені І.І. Мечникова стали 15 студентів ННІ ФЕМ (на момент впровадження програми - факультету ФЕМ).

Програма реалізовувалась в два етапи. На першому етапі учасники отримували за допомогою он-лайн технологій необхідний матеріал для вивчення курсу «Інформаційні системи та моделювання в менеджменті» та обмінювались інформацією з лектором. Під час другого етапу учасники програми відвідали ВНЗ-партнер та брали участь у лекціях-бесідах, тренінгах, а також склали іспит, за результатами якого отримали сертифікат.

Студентам Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, які були учасниками програми внутрішньої академічної мобільності та прибули до СумДУ, було забезпечене викладання дисципліни «Світова та європейська інтеграції», прийняття заліку з даної дисципліни та видача сертифікатів за результатами підсумкового контролю.

Також у звітному році реалізовувалась програма внутрішньої академічної мобільності між СумДУ та Національним університетом «Острозька академія». Учасниками програми стали 5 студентів ННІ ФЕМ.

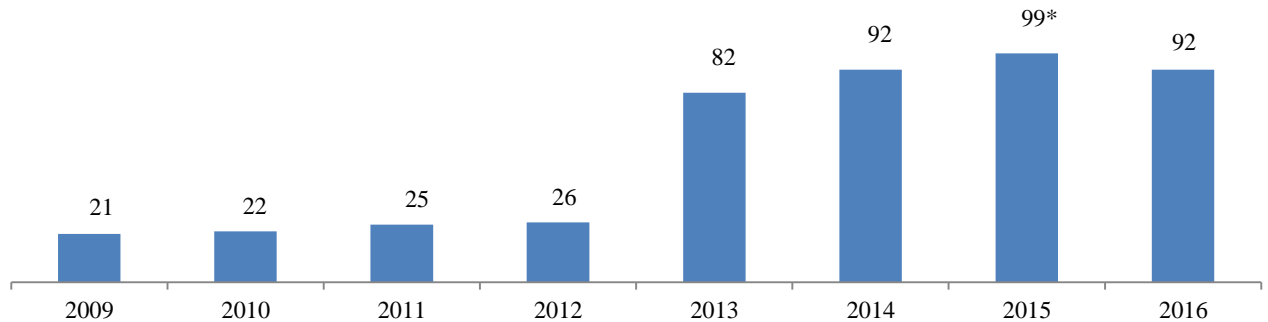
Програма реалізовувалась також в два етапи. Під час першого етапу студенти СумДУ відвідали ВНЗ-партнер та брали участь у лекціях та тренінгах. По його завершенню студенти отримали матеріал для самостійного вивчення. На другому етапі за допомогою он-лайн технологій студенти консультувались з викладачами. По завершенню другого етапу студенти склали підсумковий контроль за допомогою он-лайн технологій та отримали сертифікати, що підтверджували участь у програмі мобільності.

Студентам Національного університету «Острозька академія», які були учасниками програми внутрішньої академічної мобільності та прибули до СумДУ, було забезпечене

викладання обраної дисципліни, прийняття заліку та видача сертифікатів за результатами підсумкового контролю.

3.3. Показники стажування, підвищення кваліфікації, викладацької роботи співробітників СумДУ за кордоном

Кількісні показники стажування, підвищення кваліфікації, викладацької роботи співробітників СумДУ за кордоном свідчать про сповільнення темпів мобільності (рис. 3.7).

Рисунок 3.7 – Кількість співробітників СумДУ, які брали участь у програмах академічної мобільності за роками

Примітка.* – Враховані співробітники УАБС, які були учасниками програм академічної мобільності у 2015 році

Дані, узагальнені в таблиці 3.1, свідчать про те, що найбільші темпи зростання учасників програм стажування та підвищення кваліфікації академічного характеру в 2016 році порівняно з 2015 роком спостерігається на кафедрі наноелектроніки факультету ЕЛІТ. В той же час для більшості кафедр університету характерне зменшення у 2016 році кількості викладачів, що брали участь у програмах стажування та підвищення кваліфікації.

Таблиця 3.1 – Кількість учасників програм стажування та підвищення кваліфікації академічного характеру в розрізі інститутів (факультетів) та кафедр

Факультет (інститут), кафедра	Кількість викладачів, що брали участь у програмах стажування і підвищення кваліфікації	
	2015 р.	2016 р.
ННІ ФЕМ		
Економіки та бізнес-адміністрування	5	7
Маркетингу та управління інноваційною діяльністю	2	-
Економічної теорії	2	2
Управління	8	5
Фінансів і кредиту	5	4
ІФСК		
Германської філології	-	2*
Теорії та практики перекладу	2	
Філософії, політології та інноваційних соціальних технологій	2	
Психології, політології та соціокультурних технологій		3
Журналістики та філології	4	-
Іноземних мов	-	1
Мовної підготовки іноземних громадян	2	-
ЕЛІТ		
Електроніки та комп'ютерної техніки	1	-
Математичного аналізу і методів оптимізації	1	-
Комп'ютерних наук	6	2
Прикладної фізики	3	2
Електроенергетики	-	-
Наноелектроніки	1	7

Факультет (інститут), кафедра	Кількість викладачів, що брали участь у програмах стажування і підвищення кваліфікації	
	2015 р.	2016 р.
Моделювання складних систем	2	
Прикладної математики та моделювання складних систем		3**
МІ		
Анатомії людини	2	-
Педіатрії**		2***
Педіатрії з курсом медичної генетики	2	
Біофізики, біохімії, фармакології та біомолекулярної інженерії	3	1
Гігієни та екології з курсом мікробіології, вірусології та імунології	2	1
Внутрішньої медицини післядипломної освіти	2	-
Інфекційний хвороб з епідеміологією	1	-
Патологічної анатомії	2	-
Акушерства та гінекології	1	-
Фізіології та патофізіології	2	3
Сімейної та соціальної медицини	3	4
Ортопедії та травматології	-	1
ТеСЕТ		
Прикладної екології	1	3
Технології машинобудування, верстатів та інструментів	-	2
Загальної механіки та динаміки машин	-	1
Процесів і обладнання хімічного та нафтопереробного виробництва	1	1
Прикладна гідроаеромеханіка	-	-
Технічної теплофізики	2	-
Загальної хімії	-	1
ННІ права		
Адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки	1	1
Конституційного права, теорії та історії держави і права	-	1
ННІ БТ «УАБС»		
Фінансів, банківської справи та страхування		3
Бухгалтерського обліку та оподаткування		2
Економічної кібернетики	_*****	2
Міжнародної економіки	_*****	1
Бухгалтерського обліку і аудиту	1****	
Фінансів	6****	
Банківської справи	1****	
Всього по факультетам(інститутам)	79	68

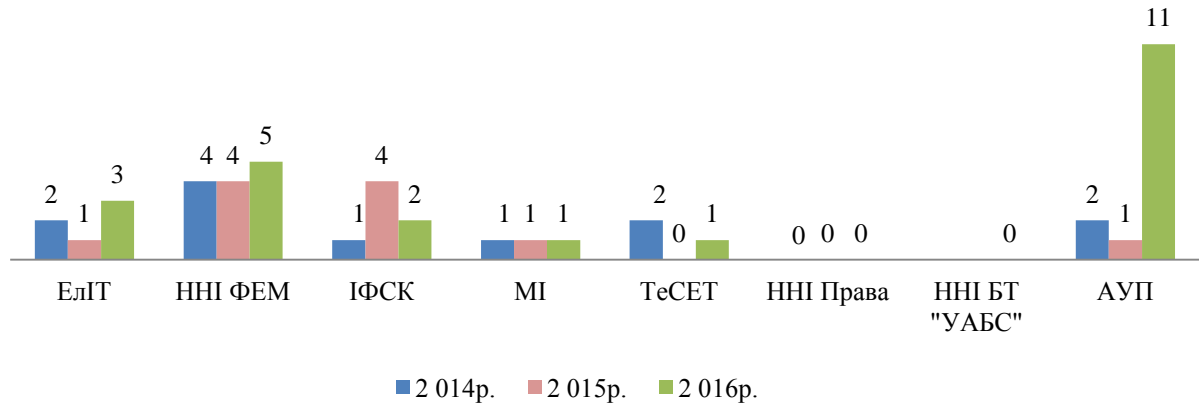
Примітки.* – Об'єднані показники кафедр ГФ та ТПП за 2016 рік.

** – Об'єднані показники кафедр ПОМ та МСС за 2016 рік.

*** – Об'єднані показники кафедри педіатрії післядипломної освіти з курсами пропедевтики педіатрії і дитячих інфекцій та кафедри педіатрії з курсом медичної генетики за 2016 р..

**** – Показники діяльності кафедр у складі УАБС

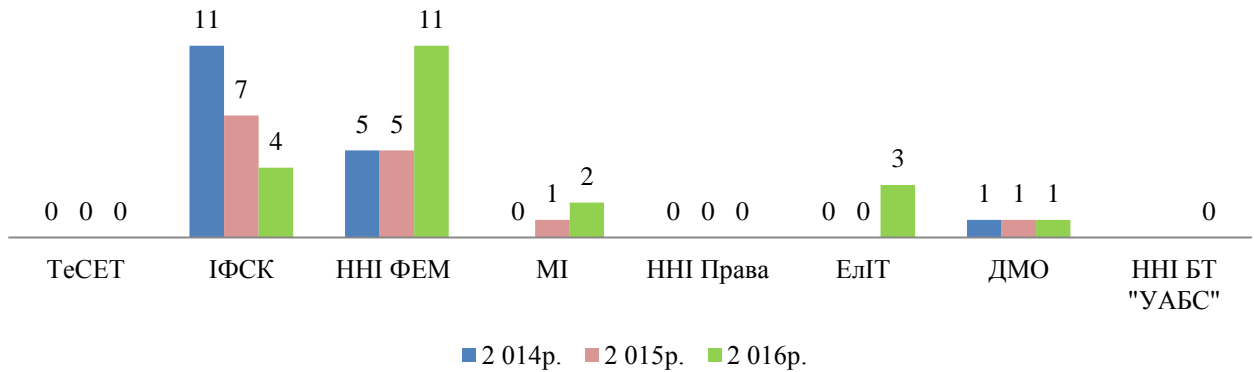
У 2016 році 23 співробітники університету здійснювали викладацьку роботу за кордоном, що на 34 % більше, ніж у 2015 році (рис. 3.8).

Рисунок 3.8 – Кількість осіб (у розрізі факультетів (інститутів)), які здійснювали викладацьку роботу за кордоном у 2014-2016 рр.

3.4. Викладацька робота іноземних громадян на базі СумДУ

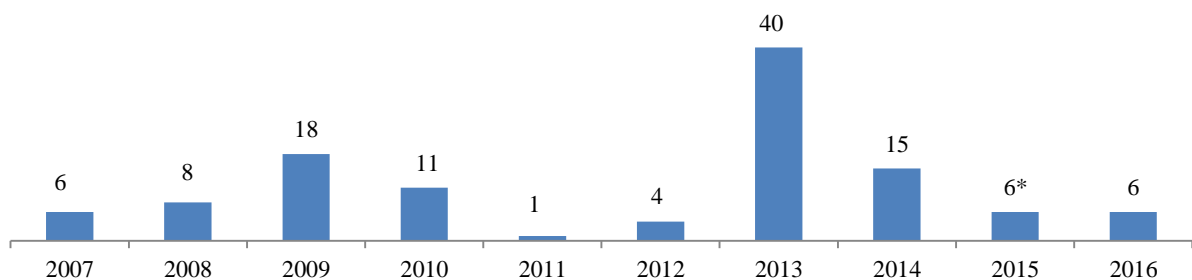
Кількість іноземців, які здійснювали викладацьку роботу у СумДУ, розподіляється за роками наступним чином: 2012 р. – 7 осіб; 2013 р. – 30, з них 14 осіб проводили довгострокову викладацьку роботу; 2014 р. – 31 особа, з них 17 осіб проводили довгострокову викладацьку роботу; 2015 р. – 18 осіб; 2016 р. – 21 особа (в т.ч. для 52% залучених іноземних викладачів, ініціатором прийому яких виступив ННІ ФЕМ) (рис. 3.9).

Рисунок 3.9 – Кількість іноземців, які здійснювали викладацьку роботу у СумДУ, в розрізі інститутів (факультетів)

3.5. Навчання та стажування іноземних громадян на базі СумДУ

У звітному році показник навчання та стажування іноземних громадян на базі СумДУ порівняно з 2015 роком залишається на сталому рівні (рис. 3.10). Однак, слід відмітити, що у 2015 році всі іноземні громадяни проходили стажування на факультеті ІФСК. У 2016 році на факультеті ЕЛІТ проходила стажування 1 особа, ІФСК – 4 особи, ННІ ФЕМ – 1 особа.

Рисунок 3.10 – Кількість іноземних громадян, які проходили навчання та стажування на базі СумДУ

Примітка.* – Враховані показники УАБС. У 2015 р. на базі УАБС іноземні громадяни не проходили навчання або стажування.

РОЗДІЛ 4

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Відповідно до плану роботи організаційно-методичного управління на 2016 рік:

1. Здійснюється комплекс заходів щодо вдосконалення освітньої діяльності.

– реалізовано модель організації фізичного виховання як поєднання чотирьох складових: загальної, умовно-індивідуальної, професійно-орієнтованої та секційної (рішення вченої ради з питання: «Організація фізичного виховання у Сумському державному університеті», протокол № 05 від 11 лютого 2016 року);

– сформовано модель розробки освітніх програм підготовки магістрів із забезпеченням набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, актуальних на ринку праці при активному залученні зовнішніх стейкхолдерів, а також наукових та комунікативних компетентностей (рішення вченої ради з питання: «Стан забезпечення якості підготовки фахівців за освітнім ступенем «магістр» та завдання щодо поширення надання освітніх послуг шляхом відкриття нових спеціальностей та спеціалізацій», протокол № 06 від 10 березня 2016 року).

2. Продовжено роботу по створенню навчальних планів нового покоління на основі дотримання принципів фундаменталізації та інтернаціоналізації вищої освіти, інтеграції освітньої та наукової діяльності (рішення вченої ради з питання: «Про принципи формування навчальних планів 2017/2018 року прийому», протокол № 06 від 8 грудня 2016 року).

3. З метою імплементації Закону України «Про вищу освіту», враховуючи вимоги та рекомендації МОН України, НМВ проведено серію методичних семінарів з метою обговорення та роз'яснення нових підходів до розроблення освітніх програм та навчальних планів (семінар 1 «Формування профілів освітніх програм», семінар 2 «Нові принципи формування навчальних планів 2017-2018 н.р.», семінар 3 «Формування вибіркової складової навчальних планів для формування загальних компетентностей здобувачів вищої освіти»).

4. Здійснено систему практичних заходів із запровадження нормативного забезпечення освітньої діяльності, що формує основу розробки навчальних планів, а саме:

– Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ, затверджене наказом ректора від 22.06.16 № 0452-І зі змінами, затвердженими наказом ректора від 11.10.16 № 0574-І;

– Рішення вченої ради СумДУ з питання: «Організація фізичного виховання у Сумському державному університеті» (протокол від 11.02.2016 № 05);

– Рішення вченої ради СумДУ з питання: «Стан забезпечення якості підготовки фахівців за освітнім ступенем «магістр» та завдання щодо поширення надання освітніх послуг шляхом відкриття нових спеціальностей та спеціалізацій» (протокол від 10.03.2016 № 6);

– Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ (наказ ректора від 22.06.16 №0452-І);

– Про організацію викладання дисциплін вільного вибору (наказ ректора від 21.04.16 № 0342-І);

– Перелік випускових кафедр СумДУ (версія 03) (наказ ректора від 22.12.16 № 0695-І);

– Про проведення конкурсу «Педагогічні інновації» у 2016-2017 н.р. (наказ ректора від 09.12.16 № 0639-VI);

– Зміни до Положення про академічну мобільність студентів (версія 02) (наказ ректора від 10.02.16 № 0119-І);

РОЗДІЛ 5 ПОШИРЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ E-LEARNING, ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ВІДПОВІДНОГО МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Розроблення дистанційних курсів

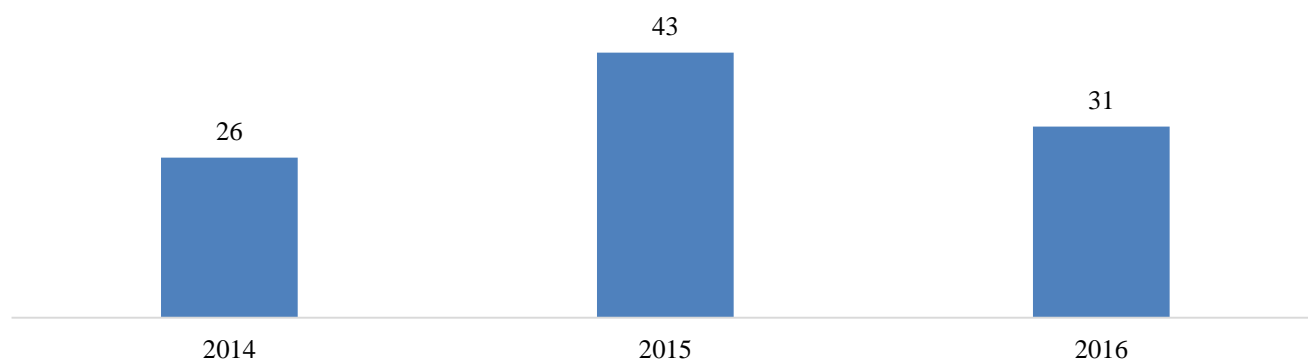
Загальні показники наповнення системи дистанційного навчання наведені в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Загальні показники наповнення системи дистанційного навчання

Показник	2014	2015	2016	Порівняння з 2015 роком
Кількість бакалавратур / спеціалітетів / магістратур за дистанційною формою навчання, усього	11/6	13/8/2	14/8/6	1/-/4
<i>для російськомовного контингенту</i>	<i>8/8/1</i>	<i>8/8/1</i>	<i>7/7/1</i>	<i>-1</i>
Загальна кількість навчальних дисциплін, що викладаються у звітному році та забезпечені дистанційними курсами, усього	307	359	370	11
<i>у т.ч.: україномовні версії</i>	<i>266</i>	<i>332</i>	<i>304</i>	<i>-28</i>
<i>російськомовні версії</i>	<i>138</i>	<i>151</i>	<i>118</i>	<i>-33</i>
Загальна кількість зареєстрованих користувачів з ролями студентів	2448	2248	1979	-269
Загальна кількість зареєстрованих користувачів з ролями викладачів	259	327	348	21
Загальна кількість віртуальних тренажерів, у тому числі:	1 578	1 664	1 761	97
Кількість віртуальних тренажерів, розроблених за звітний рік	76	86	97	11
Загальна кількість тестових завдань, у тому числі:	84426	107698	131782	24 084
Кількість тестових завдань, розроблених за звітний рік	23 458	23 272	24 084	812
Загальна кількість відеоматеріалів у тому числі:	371	475	592	117
Кількість відеоматеріалів, розроблених за звітний рік	21	104	117	13
Кількість розроблених версій дистанційних курсів за рік, усього	77	74	104	30
<i>у т.ч.: україномовних</i>	<i>50</i>	<i>48</i>	<i>64</i>	<i>16</i>
<i>російськомовних</i>	<i>25</i>	<i>26</i>	<i>39</i>	<i>13</i>
<i>англомовних</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Дистанційні курси, атестацію яких проведено в 2016 році	12	30	75	45

5.2. Розроблення матеріалів ОСW

Дані рисунку 5.1 свідчать про уповільнення динаміки за матеріалами, розміщеними на ОСW в 2016 році порівняно з 2015 роком. Так, даний показник за звітний період скоротився на 12 курсів, що становить 28 % (зі 43 курсів, розміщених на платформі ОСW, у 2015 році, до 31 – в 2016 році).

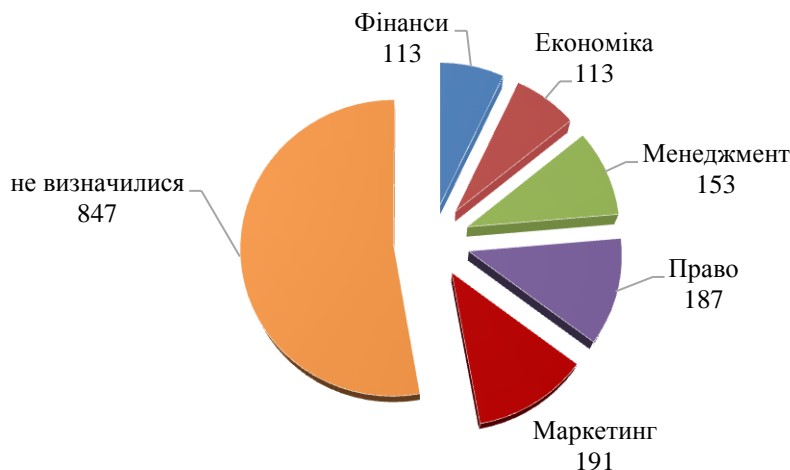

Рисунок 5.1 – Динаміка за матеріалами, розміщеними на ОСW, за 2014-2016 роки

5.3. Проект «Екзаменаріум»

12 квітня 2016 року відкрито проект перших в Україні академічних он-лайн-курсів для вільного доступу. Слухачі обирають не окремий курс, а один з п'яти напрямів підготовки. На відміну від інших онлайн-платформ, результати навчання можуть бути зараховані майбутнім студентам СумДУ під час вступу. На сьогодні в «Екзаменаріум» розміщено 30 дисциплін за напрямами навчання: економіка, маркетинг, менеджмент, право, фінанси.

Загальна кількість зареєстрованих слухачів станом на 17.12.2016 – 1300 осіб. Їх розподіл за напрямами навчання представлено на рисунку 5.2.

Рисунок 5.2 – Розподіл слухачів Екзаменаріума за напрямами

Слід відмітити, що серед зареєстрованих слухачів активність проявляє менше 10 %, що є типовим показником для всіх відкритих онлайн-платформ.

З метою подальшого розвитку проекту, потрібна налагоджена регулярна робота фахівців із реклами (можливо, зовнішніх), навчання викладачів, що супроводжують курси, їх заміна за потреби на інших, розширення переліку доступних курсів.

5.4. Застосування e-learning у денній формі навчання

Оцінювати стан впровадження e-learning у денну форму навчання наразі можна лише за наступними непрямими ознаками: активність застосування навчальних ресурсів СумДУ, аналіз обсягів застосування сторонніх ресурсів на основі проведених конкурсів педагогічних інновацій, застосування власних мобільних пристроїв тощо.

З метою підвищення ефективності аудиторної та самостійної роботи студентів, оптимального поєднання класичних педагогічних підходів із технологіями e-learning у навчальному процесі для дисциплін різного спрямування, напрацювання нових рішень в СумДУ з 2016 рік започатковано експеримент з розроблення та апробації університетської моделі змішаного навчання. Його метою є:

- проведення комплексних досліджень ефективності використання новітніх технологій навчання в навчальному процесі;
- теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка моделі змішаного навчання;
- формування активної викладацької спільноти, яка створюватиме умови для підвищення професійного рівня викладачів та відіграватиме роль середовища для впровадження новітніх підходів у навчальний процес.

У разі успішної реалізації цей експеримент дозволить принципово змінити стан впровадження e-learning у навчальний процес. При цьому визначальною є роль даної технології в активізації самостійної роботи студентів. Це обумовлено тим, що, на відміну від подання знань в готовому вигляді в традиційному навчанні, за відсутності можливості розвитку студентів у процесі використання пояснювальна-ілюстративного і репродуктивного методів навчання,

використання технологій E-learning передбачає індивідуалізацію навчання в умовах колективного засвоєння знань (можливість вибору індивідуального ритму роботи, можливість роботи на різних рівнях складності); постійну взаємодію між учасниками і викладачем та контроль з боку викладача за навчальною діяльністю студентів.

5.5. Використання мультимедійних засобів у аудиторіях

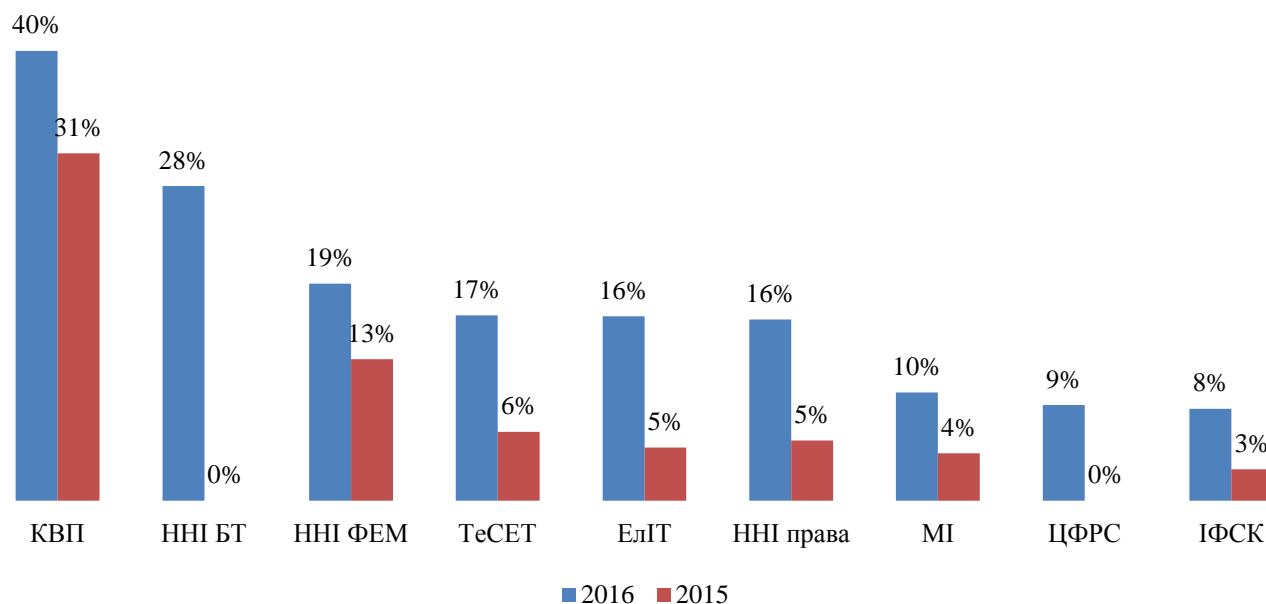
Кількість аудиторних приміщень СумДУ, включаючи Конотопський та Шосткинський інститути, оснащених мультимедійним обладнанням, становить 105 одиниць (у 2015 році – 81).

Базовий навчальний заклад має **90 приміщень для занять, що стаціонарно оснащені мультимедійним обладнанням (2015 р. – 56)**. Серед них 27 лекційних аудиторій (2015 р. – 24) з кількістю посадкових місць 40-180, 27 групових аудиторій (проходять лекційні заняття для малочисельних груп, у т. ч. англومовних), 11 навчальних лабораторій та 25 класів програмного навчання. Усі великі лекційні аудиторій (на 100-180 місць) оснащені мультимедійним обладнанням.

Крім цього, кафедри базового навчального закладу мають 52 переносних мультимедійних проектори, що також використовуються для проведення навчальних занять.

За 2016 рік всього проведено понад 27 тис. занять (2015 р. – 15 тис. занять) із використанням мультимедійного обладнання. Середній показник використання кафедрами мультимедійного обладнання – 493 пар/рік (2015 р. – 318).

Найбільший відсоток проведення занять в аудиторіях із використанням мультимедійного обладнання (рис. 5.3) у кафедри військової підготовки – 40 % (2943 пари/рік), ННІ БТ «УАБС» – 28 % (3576 пар/рік) та ННІ ФЕМ – 19 % (2935 пар/рік). Для ННІ БТ «УАБС» та навчально-наукового центру фізичної реабілітації та спорту (ЦФРС) дані за 2015 рік відсутні (показники кафедр фізичної реабілітації та спортивної медицини і фізичного виховання та спорту були включені до показників медичного інституту).

Рисунок 5.3 – Відсоток занять в аудиторіях з використанням мультимедійного обладнання

Стовідсотково з використанням мультимедійного обладнання викладаються навчальні дисципліни на наступних кафедрах (секціях): **технології машинобудування, верстатів та інструментів (117 дисциплін), секція інформаційно-комунікаційних технологій кафедри**

комп'ютерних наук (85), секція інформаційних технологій проектування кафедри комп'ютерних наук (84).

Більше 90 % дисциплін викладаються з використанням мультимедійного обладнання на кафедрах сімейної та соціальної медицини (94 %, 17 дисциплін) та економічної теорій (91 %, 21 дисципліна).

5.6. Використання електронних бібліотечних ресурсів та дистанційних навчальних матеріалів

Глобалізація та інформатизація суспільства вимагають від освітянської бібліотеки забезпечення освітнього процесу повною, оперативною та якісною інформацією, нарощування інформаційного потенціалу, формування інформаційного поля та швидкого доступу до інформації користувачів освітянської галузі.

Важливим аспектом високоякісної підготовки здобувачів вищої освіти є поєднання традиційних та електронних інформаційних ресурсів в діяльності сучасного бібліотечного комплексу.

Дані проведеного аналізу використання електронних бібліотечних ресурсів (рис. 6.5) свідчать, що кількість користувачів за читацькими квитками та кількість відвідувань особами за читацькими квитками в 2016 році порівняно з 2015 роком скоротилася відповідно на 8 % та 10 %. Ця тенденція пояснюється, насамперед, зменшенням контингенту студентів позабазових структурних підрозділів СумДУ. Як позитивний факт необхідно відмітити зростання показника кількості віддалених користувачів на 95 % з 23,5 тис. осіб в 2015 році до 45,8 тис. осіб в 2016 році.

Рисунок 5.4 – Використання електронних бібліотечних фондів

Широкий спектр бібліотечно-інформаційних послуг, різноманітність електронної навчально-методичної інформації, електронних навчальних посібників, виданих українською мовою та мовами міжнародного спілкування, стали ключовими факторами, що сприяли підвищенню зацікавленості віддалених користувачів до ресурсів бібліотеки університету.

РОЗДІЛ 6 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

За 2016 рік відповідно до положень Закону України «Про вищу освіту» та Системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти була проведена робота з реалізації принципів та процедур функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в СумДУ. За результатами проведеної роботи:

- розроблено та затверджено ряд документів загальноуніверситетської нормативної бази (п. 4 розділу 4 Звіту);
- проведено пілотне анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання дисциплін;
- проведено анкетування здобувачів вищої освіти щодо сформованого механізму вибору навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом з метою формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- здійснено опитування здобувачів вищої освіти, що навчаються на англійськомовних освітніх програмах, чи вивчають окремі дисципліни англійською мовою;
- проведено перевірку роботи Рад із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти інститутів (факультетів) та здійснено коригування планів їх роботи на 2016/2017 н. р.;
- здійснено перевірку готовності кафедр до 2016-2017 н.р. в частині навчально-методичного забезпечення дисциплін;
- проведено оцінювання стану забезпечення якості підготовки фахівців та розроблено комплекс заходів, спрямованих на підвищення її рівня за спеціальностями факультетів ТеСЕТ (рішення вченої ради з питання: «Стан забезпечення якості підготовки фахівців та розвитку наукових досліджень на факультеті технічних систем та енергоефективних технологій та заходи щодо його подальшого розвитку» від 10.11.2016, протокол № 05) та ІФСК (рішення вченої ради з питання: «Стан забезпечення високої якості підготовки фахівців за спеціальностями факультету іноземної філології та соціальних комунікацій та завдання щодо поширення надання освітніх послуг та розвитку наукової та міжнародної діяльності факультету» від 8.12.2016, протокол № 06);
- розроблено комплекс заходів, спрямованих на активізацію залучення випускників та роботодавців до процесу розробки, моніторингу та перегляду освітніх програм (Рішення ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти від 15.12.2016, протокол №2);
- продовжено роботу щодо активізації функціонування на належному рівні Експертних рад роботодавців як дорадчо-консультативних органів за кожною спеціальністю;
- проводилися робота щодо виконання завдань проекту QUAERE («Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів та рекомендацій») програми Європейського Союзу Еразмус+, зокрема проведено аналіз системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ та її визначення відповідності Стандартам та рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти; проведено самооцінювання програм університету з точки зору забезпечення їх якості та підготовлено звіт за його результатами, адаптовано до вимог вітчизняного законодавства у сфері вищої освіти анкету щодо внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності, підготовлено звіт про стан внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ВНЗ України.

РОЗДІЛ 7

ПІДСУМКИ УЧАСТІ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ В ВСЕУКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТСЬКИХ ОЛІМПІАДАХ

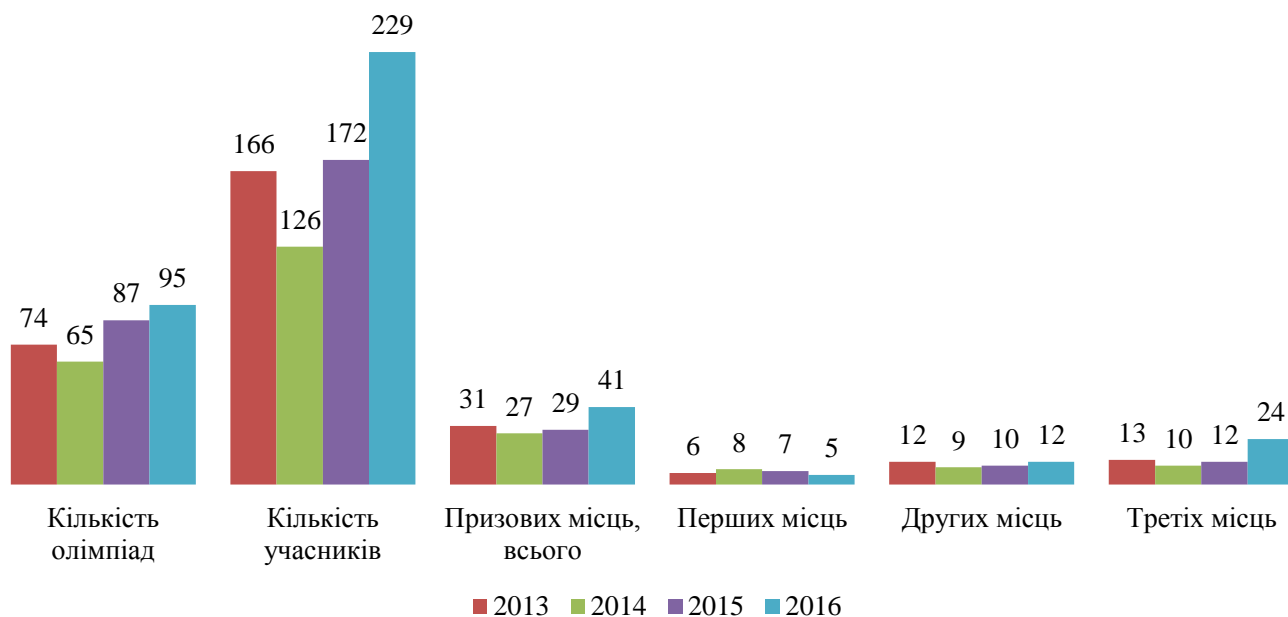
Всеукраїнська студентська олімпіада 2015 /2016 навчального року була проведена у два етапи.

Загальна кількість студентів, що брали участь в олімпіадах першого етапу, становить 2140 чол., у тому числі 48 іноземних студентів. Переможцями першого етапу олімпіад стали 304 студенти.

У другому етапі всеукраїнських студентських олімпіад брали участь 229 студентів СумДУ (у 2015 році – 172) за 95-ма спеціальностями та навчальними дисциплінами (у 2015 році – 87).

На базі СумДУ у 2015 /2016 н. р. проведено три олімпіади другого етапу: олімпіада зі спеціальності «Гідравлічні та пневматичні машини» (кафедра прикладної гідроаеромеханіки); олімпіада з дисципліни «Математика» (кафедра математичного аналізу і методів оптимізації); олімпіада з дисципліни «Програмування обробки на верстатах з числовим програмним керуванням» (кафедра технології машинобудування, верстати та інструменти).

За загальною кількістю призових місць СумДУ увійшов у трійку лідерів, посівши 3-тє місце серед вищих навчальних закладів України.

Рисунок 7.1 – Динаміка результатів участі університету у Всеукраїнських студентських олімпіадах

Дані рисунку 7.1 свідчать про позитивну тенденцію щодо зростання у 2016 році кількості призових місць порівняно з 2015 роком з 29 до 41, що склало 41 %. При цьому кількість перших місць зменшилася з семи у 2015 році до п'яти у 2016 році, других місць зросла з 10 до 12, зростання третіх місць у 2016 році становить 50 %.

РОЗДІЛ 8

РОБОТА ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИПУСКУ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ, ПРАКТИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ЗАМОВНИКАМИ КАДРІВ

8.1. Робота щодо організації працевлаштування, а також наповнення бази даних випускників

Відділ з практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів активно працює над питаннями працевлаштування студентів та випускників. Понад 800 підприємств, установ та організацій є не лише замовниками кадрів, але й партнерами у підготовці фахівців та науково-технічному співробітництві.

Відділ з практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів в частині сприяння працевлаштуванню студентів і випускників університету у 2016 році спрямував свою діяльність на:

- навчально-роз'яснювальну роботу серед студентів з питань їхньої підготовки до майбутнього працевлаштування (професійної та нормативно-правової компетентності);
- налагодження співпраці з підприємствами, установами та організаціями в питаннях пошуку вакансій та працевлаштування випускників;
- інформування студентів та випускників про наявність вакансій, що надаються відділу з роботодавцями;
- налагодження системи зворотного зв'язку з випускниками шляхом створення бази даних та її постійної актуалізації;
- координацію спільних дій з інститутами, факультетами з метою сприяння працевлаштуванню їхніх випускників.

Ця робота проводиться відділом постійно, не зважаючи на нові нормативно-законодавчі документи щодо ліквідації обов'язкового відпрацювання випускників, які навчалися за державним замовленням.

У 2016 році за поданням навчального закладу МОН України в четвертий раз було підготовлено пакети особових справ для виплати адресної грошової допомоги сорока трьом випускникам Медичного інституту в розмірі п'яти мінімальних заробітних плат.

Результативні дані щодо працевлаштування випускників СумДУ станом на 26.12.2016 наведені в таблиці 8.1:

Таблиця 8.1 – Інформація щодо працевлаштування випускників

Інститут (факультет)	Всього випускників		Наявна інформація щодо працевлаштування, %			
			Державне замовлення		Контракт	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
ТеСЕТ	164	26	58	48,7	25	33,3
ЕлІТ	221	24	70	64,2	40	35,5
ІФСК	70	39	58	49,4	44	35
ННІ ФЕМ	151	100*	72	61	45	37
ННІ Права	60	80*	64	61,3	43	41,5
МІ	138	200	100	100	100	100
ННІ БТ «УАБС»	279	210	92	64	17	57
Всього по інститутам (факультетам)	832	505	74	64,1	51	48,5

Примітка. *-з очікуваним випуском магістрів цифри потребують уточнення

Зменшення рівня працевлаштування випускників, насамперед, пояснюється погіршенням економічної ситуації в країні та у Сумському регіоні та зменшенням чисельності випускників у

зв'язку з переходом на магістерські програми терміном навчання 1,5-2 роки. Крім означеного, це викликано наступним:

- відсутністю інформації про відносно значну кількість випускників, що виїхали за кордон;
- посиленням у 2016 році тенденції щодо відмови випускників у наданні інформації про місце роботи, що зумовлено чиним законодавством (Закон України «Про персональні дані») та змінами до нього (Закон України «Про внесення змін до закону України «Про вищу освіту» щодо працевлаштування випускників»).

З боку роботодавців інтерес до випускників університету, в основному, проявляли підприємства середнього та малого бізнесу. У 2016 році завдяки роботі відділу працевлаштування 35 осіб, у 2015 році кількість працевлаштованих склала 55.

8.2. Організація працевлаштування студентів на тимчасовій основі

Студентам під час навчання надається сприяння у працевлаштуванні з гнучким графіком або на тимчасову роботу.

У 2016 році здобувачам вищої освіти були запропоновані місця для тимчасового працевлаштування у структурних підрозділах університету, такою можливістю скористались 299 осіб (у 2015 році 137 осіб).

Інформація щодо працевлаштування студентів на тимчасовій основі наведена в таблиці 8.2.

Таблиця 8.2 – Інформація про тимчасове працевлаштування студентів у структурні підрозділи СумДУ за 2016 рік

Структура	Підрозділ	Кількість студентів
АУП	Відділ студентських проектів	14
	ВМЗ: група міжнародної академічної мобільності	2
	ВМЗ: група рекламно-інформаційного забезпечення	1
	Група WEB-орієнтованих інформаційних систем	2
	Група інформаційно-аналітичних систем	12
	Група комп'ютерних технологій дизайну	6
	Культурно-мистецький центр	2
	ОМЦТЕН: відділ розробки електронного контенту	15
	Студентський клуб	2
	Студентський ректорат	1
	ЦБВМ: група забезпечення якості веб-ресурса WEB-центру СумДУ	1
	ЦБВМ: група по роботі з рейтинговими агентствами	1
	ЦБВМ: навчально-методична лабораторія бенчмаркінгу	1
	ЦІТР: група інтернет-радіо	3
	ЦІТР: група інтернет-телебачення	6
	ЦКТ: група 3D-інновацій	4
	ЦТОІС.ЛМТ: група з адміністрування телекомунікаційного обладнання	1
НДЧ	Експериментальний науково-дослідний студентський інститут	9
	Кафедра біофізики, біохімії, фармакології та біомолекулярної інженерії	1
	Кафедра гігієни та екології з курсом мікробіології, вірусології та імунології	9
	Кафедра гідроаеромеханіки	3
	Кафедра економіки та БА	5
	Кафедра економічної теорії	2
	Кафедра електроніки та комп'ютерної техніки	5
	Кафедра загальної механіки і динаміки машин	3
	Кафедра загальної та теоретичної фізики	3
	Кафедра комп'ютерних наук	4
	Кафедра маркетингу та УІД	3
	Кафедра математичного аналізу і методів оптимізації	2
	Кафедра моделювання складних систем: науково-навчальний центр моделювання процесів у складних системах	6

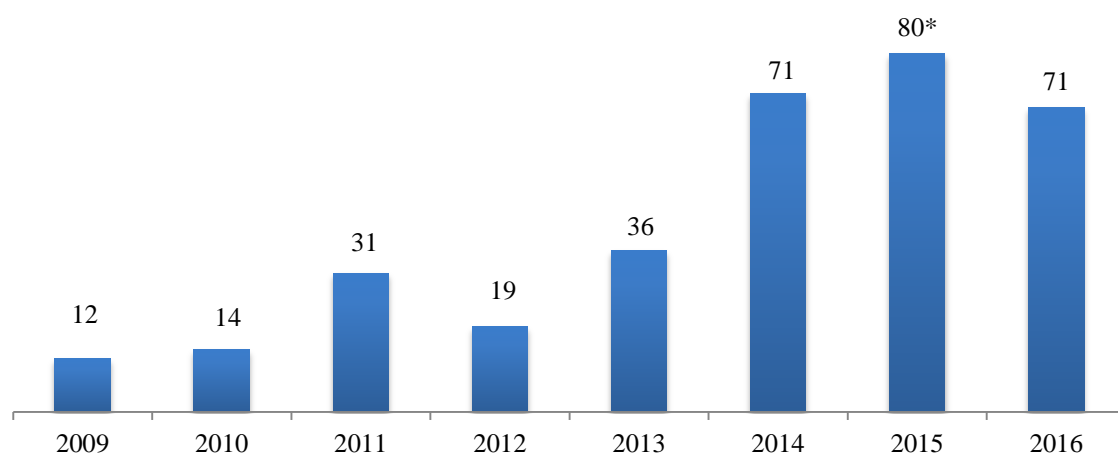

Структура	Підрозділ	Кількість студентів
	Кафедра наноелектроніки	12
	Кафедра патологічної анатомії	2
	Кафедра прикладного матеріалознавства і технологій конструктивних матеріалів	3
	Кафедра прикладної математики та моделювання складних систем	1
	Кафедра прикладної та обчислювальної математики	2
	Кафедра прикладної фізики	7
	Кафедра технології машинобудування, верстатів та інструментів	7
	Кафедра управління	2
	Кафедра фізіології і патофізіології з курсом медичної біології	5
	Лабораторія грануляційного і масообмінного обладнання	2
	Науковий центр патологічних досліджень	2
	Науково-дослідна частина	4
	Науково-дослідний центр історичного краєзнавства СумДУ	2
	Науково-консультаційний центр правових досліджень	2
	ННЦ «Нано-і біоматеріали»	1
	ЦБВМ: група забезпечення якості веб-ресурсів WEB-центру СумДУ	1
	УДП	ГФ: перекладацький навчально-методичний центр «LsngvOSTA»
Кафедра КН: секція інформаційних технологій проектування		5
Кафедра нормальної анатомії людини з курсом топографічної анатомії та оперативної хірургії, гістології, цитології та ембріології		6
ННІБТ: бухгалтерського обліку та оподаткування		2
ННІБТ: економічної енергетики		1
УФВС: спортивний клуб СумДУ		98
Всього:		299

8.3. Організація стажування та проходження практик, у тому числі за кордоном

За результатами 2016 року 71 здобувач вищої освіти брав участь у програмах стажування та практики за кордоном, в т.ч: програми стажування – 51 учасник; програми практики – 20 учасників (рис. 8.1).

Програми були реалізовані у рамках двосторонніх угод між СумДУ і Медичним університетом м. Плевен (Болгарія), польськими підприємствами SITA Starol Sp.z.o та AIUT Sp.z.o.o; у рамках грантової програми ЄС Еразмус+, стипендіальної програми Німецької служби академічних обмінів DAAD, за підтримки міжнародної молодіжної організації AIESEC, програм тимчасового працевлаштування (частково) та ін.

Рисунок 8.1 – Кількість студентів, які брали участь у міжнародних програмах стажування та практики

Примітка.* – Враховані студенти, які були учасниками програм стажування та практики у 2015 році та навчалися УАБС

8.4. Організація навчальної роботи філій випускових кафедр на базі підприємств

Відділом ведеться організація навчання студентів на двох потужних підприємствах міста, ПАТ «Сумське машинобудівне НВП» та ПАТ «НИКМАС», що передбачає реалізацію комплексу заходів, а саме:

- погодження річної програми взаємодії підприємств та навчального закладу щодо реалізації договору про спільну діяльність;
- погодження розкладу занять студентів із керівництвом підприємств;
- організація роботи по забезпеченню студентів та викладачів пропусками на підприємство.

Відділом проведено аналіз якості співпраці випускових кафедр із філіями, розташованими на інших підприємствах, за результатами якого виявлено, що майже 35 % цих філій не працює і не працювало від початку створення; біля двох третин філій кафедр не виконують запланованих функцій щодо налагодження двосторонньої роботи «підприємство – випускова кафедра».

8.5. Залучення зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців та випускників) до процесу розробки, перегляду та моніторингу освітніх програм

В університеті реалізовано низку конкретних дій щодо залучення представників випускників і працедавців до обговорення змістовної складової освітніх програм практико-орієнтованої підготовки фахівців. Зокрема, відповідно до наказу ректора від 3.11.2015 № 0966-І «Про створення Експертних рад роботодавців» протягом січня-листопада 2016 року організована робота Експертних рад, в тому числі, в частині узгодження освітніх програм.

Прикладами взаємовигідного партнерства є співпраця факультету ЕЛІТ з компаніями NetCracker, PortaOne та MindK, що дозволила відкрити освітню програму «Інформаційно-комунікаційні технології» (КТ) та залучити провідних практичних фахівців до викладання; проведення Першого регіонального форуму «Бізнес і університети», на якому підписаний Український Пакт заради молоді, метою якого є розвиток співпраці між бізнесом та освітніми закладами; міжфакультетський «круглий стіл», метою якого було проведення «фокус-груп» з метою визначення конкурентних освітніх програм з участю випускників і роботодавців; проведення міжнародного ІТ-Форуму, у рамках якого обговорювались питання змістовного наповнення освітніх програм; на факультеті ІФСК пройшли обговорення профілю компетентностей за спеціальністю «Соціальна робота» та започатковано педагогічний експеримент з впровадження елементів дуальної освіти; ННІ ФЕМ проведено бізнес-форум, на якому підписано Меморандум про стратегічне партнерство між СумДУ та Коаліцією малого та середнього бізнесу у Сумській області, метою якого є відкриття магістерської освітньої програми «Інвестиції, підприємництво та стартапи».

РОЗДІЛ 9

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ «ВИДАВНИЦТВА СУМДУ»

Усього видано у 2016 році «Видавництвом СумДУ» 189 найменувань (1 338 ум. друк. арк.) (у 2015 р. – 208 найменувань (1 473 ум. друк. арк.)) наукової та навчально-методичної літератури, зокрема:

1. Підручників – 5 (106 ум. друк. арк.) (11 – в інших видавництвах (287 ум. друк. арк.));
2. Навчальних посібників – 39 (479 ум. друк. арк.) (33 – в інших видавництвах (530 ум. друк. арк.));
3. Монографій – 14 (48 – в інших видавництвах).

Найменувань навчально-методичної літератури – 131, зокрема:

- конспектів лекцій 23 (2015 р. – 20);
- для практичних, лабораторних робіт 53 (2015 р. – 80);
- для самостійних, індивідуальних робіт 47 (2015 р. – 52);
- для курсового, дипломного проектування 8 (2015 р. – 12).

Українською мовою видано 155 найменувань (89 %) навчально-методичної літератури.

У 2016 році відредаговано та розміщено на сайті бібліотеки СумДУ 55 найменувань електронних видань, з яких 4 – навчальних посібники (у 2015 р. – 70 найменувань, з яких 15 – навчальних посібників).

Таблиця 9.1 – Видано найменувань навчально-методичної та наукової літератури

Найменування видання	Видавництво СумДУ/в інших видавництвах
Підручники	5/11
Навчальні посібники	39/33
Монографії	14/48
Навчально-методична література	175
Програми та тези наукових конференцій	30
Журнал «Вісник СумДУ». Серія «Економіка»	3
Журнал інженерних наук	4
Журнал «Філологічні трактати»	4
Журнал «Нано- та електронної фізики»	9
Журнал клінічних та експериментальних медичних досліджень	7
Сумський історико-архівний журнал	2
Журнал «Сумська старовина»	2
Міжнародний науковий журнал «Механізм регулювання економіки»	4
Журнал «Правові горизонти»	1
Інші матеріали	3

Дані, наведені на рисунку 9.1, свідчать про те, що загальний показник видань по університету в 2016 році порівняно з 2015 роком (з врахуванням показників ДВНЗ «УАБС НБУ») збільшився на 16 %. При цьому привертає увагу той факт, що видання підручників, монографій, що видані мовами міжнародного спілкування скоротилося на 35 %, навчальних посібників - на 19 %, монографій – на 17 %. Видавництво підручників збільшилося на 14 %.

Рисунок 9.1 – Видано підручників, навчальних посібників та монографій
Примітка* – Враховано показники кафедр у складі УАБС

Друкарнею університету виконано 1017 замовлень (2015 р. – 1215; 2014 р. – 781;). Виготовлено 3078 шт. твердих переплетень для індивідуальних навчальних планів, свідоцтв, посвідчень, вітальних папок, кандидатських та докторських робіт; 90 кольорових обкладинок для навчальних посібників у твердому переплетенні і 7387 - у м'якій палітурці, та 700 картонних переплетень для бухгалтерії та служб і відділів університету. Виготовлено і надруковано на повнокольорових машинах 45454 різноманітних запрошень, кольорових буклетів та дипломів, грамот, афіш, листівок і візитних карток та ін.